

Thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo xanh để phát triển bền vững ở Việt Nam

TS. LÊ THỊ NINH THUẬN

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: Lethuan119@gmail.com

Nhận ngày 9 tháng 4 năm 2025; chấp nhận đăng tháng 7 năm 2025.

Tóm tắt: Khởi nghiệp sáng tạo xanh là xu thế của thời đại nhằm ứng phó với biến đổi khí hậu và góp phần vào việc phát triển bền vững cho tương lai. Thời gian qua, Việt Nam đã có nhiều chủ trương, chính sách để thúc đẩy phát triển bền vững, tăng trưởng xanh, tuy nhiên quá trình này diễn ra còn khá chậm và chưa tương xứng với kỳ vọng. Bài viết phân tích vai trò của khởi nghiệp sáng tạo xanh trong phát triển bền vững, từ đó, đề xuất giải pháp đẩy mạnh tuyên truyền về khởi nghiệp sáng tạo xanh nhằm khơi dậy tinh thần tạo lập doanh nghiệp xanh; khuyến khích, huy động các hoạt động sản xuất đều hướng tới thân thiện, hài hòa với môi trường bằng cách tập trung vào sử dụng công nghệ mới, công nghệ xanh để xây dựng phát triển đất nước bền vững thời gian tới.

Từ khóa: tuyên truyền; khởi nghiệp sáng tạo xanh; phát triển bền vững.

Abstract: Green innovation startups represent a contemporary trend aimed at responding to climate change and contributing to sustainable future development. In recent years, Vietnam has issued various policies and strategies to promote sustainable development and green growth. However, progress has remained relatively slow and has yet to meet expectations. This article analyzes the role of green entrepreneurship in sustainable development and proposes solutions to intensify communication efforts about green innovation startups. It aims to inspire the spirit of building environmentally friendly businesses, encourage and mobilize production activities toward environmental friendliness and harmony by focusing on the application of new and green technologies to sustainably develop the country in the coming period.

Keywords: communication; green innovation startups; sustainable development.

Việt Nam được công nhận là một trong những quốc gia sớm thực hiện các cam kết về môi trường, đặc biệt là trong việc thực hiện các hiệp định và thỏa thuận quốc tế liên quan đến bảo vệ môi trường. Từ Đại hội lần thứ VIII, Đảng ta cũng chỉ ra cần tăng trưởng kinh tế gắn liền với tiến bộ và công bằng xã hội, giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, bảo vệ môi trường sinh thái. Những chủ trương về phát triển bền vững được duy trì và bổ sung chỉnh sửa qua các kỳ Đại hội Đảng. Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã khẳng định: "Tiếp tục phát triển nhanh và bền vững đất nước, bảo đảm ổn định kinh tế vĩ mô, đổi mới mạnh mẽ mô hình tăng trưởng, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả và sức cạnh tranh của nền kinh tế. Chủ động thích ứng

có hiệu quả với biến đổi khí hậu, quản lý, khai thác, sử dụng hợp lý, tiết kiệm, hiệu quả và bền vững tài nguyên; lấy bảo vệ môi trường sống và sức khỏe nhân dân làm mục tiêu hàng đầu; kiên quyết loại bỏ những dự án gây ô nhiễm môi trường, bảo đảm chất lượng môi trường sống, bảo vệ đa dạng sinh học và hệ sinh thái; xây dựng nền kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn, thân thiện với môi trường"⁽¹⁾.

Sau Covid - 19, nền kinh tế Việt Nam đã phục hồi mạnh mẽ, GDP năm 2022 đạt tỷ lệ tăng trưởng 8,02%, tổng số doanh nghiệp gia nhập và tái gia nhập thị trường năm 2022 đạt 208,3 nghìn doanh nghiệp, tăng 30,3% so với năm 2021 và có 148,5 nghìn doanh nghiệp đăng ký thành lập mới⁽²⁾. Năm 2024, GDP ước tính tăng 7,09% so với năm 2023, có hơn 233,4 nghìn

doanh nghiệp đăng ký thành lập mới và quay trở lại hoạt động⁽³⁾. Cơ cấu kinh tế tiếp tục chuyển dịch theo hướng đúng nhằm tăng cường sự đổi mới, sáng tạo và ứng dụng công nghệ trong sản xuất và kinh doanh, thay thế mô hình phụ thuộc vào nguồn lực thiên nhiên. Bên cạnh đó, ngày hội Techfest ra đời từ năm 2015 và duy trì mở rộng quy mô, chất lượng đến hiện nay cho thấy, các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo đang hướng tới kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn, hướng đến mục tiêu phát triển bền vững, đây là xu hướng tất yếu của thế giới, của kinh tế trong khu vực cũng như tại Việt Nam. Các làng công nghệ tại Techfest như: Làng Công nghệ sinh thái (Ecotech), Làng Tư duy thiết kế đổi mới sáng tạo, Làng công nghệ nông nghiệp thông minh hướng chung một mục tiêu là xây dựng một hệ sinh thái, một mạng lưới cố vấn hỗ trợ tốt nhất cho các startup đổi mới sáng tạo hướng tới mục tiêu phát triển bền vững.

Như vậy, có thể thấy Đảng, Nhà nước đã xác định vai trò của khởi nghiệp sáng tạo xanh trong quá trình phát triển kinh tế bền vững nói riêng và phát triển bền vững nói chung. Tuy nhiên, nhận thức và hành động về phát triển bền vững, kinh tế xanh, khởi nghiệp sáng tạo xanh còn chưa cao nên cần tăng cường công tác tuyên truyền về khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần phát triển bền vững ở Việt Nam hiện nay là yêu cầu cấp bách trong bối cảnh đất nước chuẩn bị tiến bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

1. Quan niệm về khởi nghiệp sáng tạo xanh để phát triển bền vững

Công nghệ xanh (Green Tech) hay công nghệ sạch (Cleantech) được nhắc đến ở các nước trên thế giới từ những năm 1990 nhưng phải đến những năm 2010 mới trở nên cấp thiết và thông dụng. Các cuộc cách mạng công nghệ nổi bật về công nghệ xanh xuất hiện như sử dụng tấm pin mặt trời hay sử dụng sản phẩm thay thế chất thải nhựa. Sau đó còn xuất hiện các công ty sử dụng phương tiện sản xuất năng lượng ít gây hại cho môi trường hơn so với các cách sản xuất năng lượng truyền thống khác như nhiên liệu hóa thạch; hay các doanh nghiệp sử dụng công nghệ xanh trong hoạt động của công ty, công nghệ xanh trong sản xuất bao gồm các quy trình tái chế nước hoặc chất thải, bao bì, sản phẩm tái chế. Các công ty khởi nghiệp

sáng tạo xanh với quy mô lớn và nhỏ về thực phẩm nổi bật như Starbucks, Whole food và Tesla Motors, Solarcity sản xuất hoặc lắp đặt các sản phẩm công nghệ xanh như xe điện hoặc các tấm pin mặt trời. Có thể hiểu công nghệ xanh là thuật ngữ dùng để chỉ các công nghệ thân thiện hay ít gây hại với môi trường dựa trên quy trình sản xuất hoặc chuỗi cung ứng của nó.

Khởi nghiệp sáng tạo xanh được bắt đầu từ những loại hình doanh nghiệp hoạt động một cách xanh, sạch sẽ không gây ra bất kỳ tác động tiêu cực nào đối với môi trường địa phương, cộng đồng hay nền kinh tế quốc gia và luôn được kỳ vọng sẽ tồn tại trong thời gian dài bởi tính bền vững. Khởi nghiệp sáng tạo xanh bắt buộc các hoạt động có trách nhiệm với môi trường và cộng đồng do đó các nhà sáng lập hay ban lãnh đạo phải tập trung tuân thủ những quy tắc và thực hiện điều kiện có lợi cho người lao động, cộng đồng và trái đất. Do đó, khởi nghiệp sáng tạo xanh luôn tạo được sự cuốn hút từ người tiêu dùng. Muốn làm được như vậy, các nhà lãnh đạo doanh nghiệp phải liên tục tìm cách cải thiện, cải tiến nhằm duy trì được sự phát triển của công ty mà vẫn đảm bảo hướng tới sự bền vững, giảm thiểu ảnh hưởng đến môi trường.

Có thể hiểu, khởi nghiệp sáng tạo xanh là bắt đầu tạo dựng công việc, sự nghiệp có sự kết hợp về môi trường với các hành động kinh doanh mới dưới những điều kiện thiếu chắc chắn dựa trên sự đam mê, trải nghiệm và ứng dụng khoa học công nghệ để tạo ra các mô hình, sản phẩm, dịch vụ có tính đột phá hướng đến kinh doanh bền vững ở những lĩnh vực mới nhằm giải quyết một hoặc nhiều nhu cầu nào đó đến từ thị trường đồng thời đảm bảo sự thịnh vượng và chất lượng cuộc sống cao trên toàn thế giới mà không ảnh hưởng đến nhu cầu của các thế hệ tương lai.

Kinh tế xanh là thuật ngữ được sử dụng rộng rãi từ năm 2008 với nhiều định nghĩa khác nhau trong bối cảnh cuộc khủng hoảng tài chính nổ ra và sự cần thiết phải kích thích nền kinh tế xanh lên. Do đó, Chương trình Môi trường Liên hợp quốc (UNEP) diễn ra vào tháng 10/2008 đã đưa ra "Sáng kiến kinh tế xanh" và đến năm 2011 đã thực hiện Báo cáo "Hướng tới nền kinh tế xanh: Con đường phát triển bền vững và xóa đói giảm nghèo" và đưa ra định

nghĩa về kinh tế xanh được các tổ chức quốc tế sử dụng rộng rãi. UNEP định nghĩa kinh tế xanh: "Nền kinh tế xanh giúp cải thiện đời sống và công bằng xã hội, trong khi giảm đáng kể các rủi ro môi trường và khan hiếm nguồn lực sinh thái. Một nền kinh tế xanh có thể được coi là một nền kinh tế có lượng phát thải carbon thấp, sử dụng tài nguyên hiệu quả và bao trùm xã hội"⁽⁴⁾. Có thể thấy, trọng tâm của kinh tế xanh là một hệ thống kinh tế được thiết kế và điều hành để tối ưu hóa sự phát triển mà không gây tác động tiêu cực lên môi trường và tài nguyên; là tăng trưởng kinh tế đảm bảo đồng thời hai mục tiêu là bảo vệ môi trường sống trong sạch và bền vững. Trong bối cảnh hiện nay, các vấn đề như biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường và cạn kiệt tài nguyên đang đe dọa sự tồn tại của hành tinh chúng ta. Kinh tế xanh là cần thiết vì nó tập trung vào việc sử dụng các nguồn lực tái tạo, tối ưu hóa hiệu suất sử dụng tài nguyên, giảm thiểu khí thải và chất thải phát triển kinh tế xanh là một cách để đảm bảo sự phát triển bền vững, tạo ra lợi ích kinh tế, môi trường và xã hội lâu dài.

Phát triển bền vững có thể hiểu là quá trình phát triển cần có sự kết hợp của tăng trưởng kinh tế, giải quyết tốt các vấn đề xã hội và bảo vệ môi trường. Tiêu chí để đánh giá phát triển bền vững là sự tăng trưởng kinh tế ổn định; thực hiện tốt tiến bộ và công bằng xã hội và khai thác hợp lý, sử dụng tiết kiệm tài nguyên thiên nhiên, bảo vệ và nâng cao chất lượng môi trường sống. Trong các mục tiêu phát triển bền vững thì phát triển kinh tế xanh là một thành tố quan trọng, có tác động đến hầu hết các lĩnh vực khác. Bởi phát triển kinh tế xanh vừa giúp tăng khả năng đầu tư cho con người, trước hết là chấm dứt nghèo ở mọi nơi, xóa đói, bảo đảm an ninh lương thực vừa có nguồn lực để bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu. Nói chung, mục tiêu phát triển bền vững là vì con người, vì cuộc sống thịnh vượng, tốt đẹp hơn của con người. Do đó muốn hướng đến phát triển bền vững thì cần phải phát triển kinh tế một cách bền vững bằng cách phát triển kinh tế xanh để đảm bảo được hai tiêu chí vừa phát triển kinh tế vừa bảo vệ, nâng cao chất lượng môi trường sống.

2. Vai trò của khởi nghiệp sáng tạo xanh trong phát triển bền vững ở Việt Nam

Một là, khơi dậy nhiều ý tưởng, sản phẩm sáng tạo xanh nhằm giảm thiểu tác động hay giải quyết vấn đề môi trường và xã hội. Ý tưởng sáng tạo rất quan trọng trong quá trình tạo ra các sản phẩm xanh do đó nếu thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo xanh thì sẽ có nhiều ý tưởng, sản phẩm xanh được sáng tạo ra. Khởi nghiệp sáng tạo có thể được xuất phát từ thanh niên, phụ nữ, thiếu niên, nông dân, doanh nhân, trí thức... nói chung là mọi tầng lớp trong xã hội. Bởi nếu thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp sáng tạo thì trong quá trình lao động sản xuất họ sẽ nảy sinh ra các ý tưởng sáng tạo xanh từ chính công việc, tài nguyên mà họ đang có với ý thức bảo vệ môi trường cao nhất có thể nhằm giảm thiểu tác động tiêu cực lên môi trường. Ngoài ra, họ có thể tập trung vào việc phát triển công nghệ mới để tăng cường sử dụng năng lượng tái tạo, giảm lượng rác thải và ô nhiễm, hoặc tạo ra các sản phẩm thân thiện với môi trường. Từ đó sẽ góp phần giải quyết được vấn đề môi trường từ chính những doanh nghiệp, cá thể sản xuất hiện tại.

Hai là, góp phần tăng số lượng doanh nghiệp xanh, sạch ở Việt Nam. Khởi nghiệp sáng tạo xanh chính là khởi nguồn ươm mầm, phát triển tài năng kinh doanh và góp phần tăng số lượng doanh nghiệp xanh cũng như giúp thế hệ trẻ gần bó nhiều hơn với các địa phương mà không phải đi làm ăn ở nơi khác. Không chỉ vì lợi ích kinh tế, thu lợi nhuận mà còn vì mong muốn đem lại nhiều lợi ích cho môi trường xã hội là yếu tố thúc đẩy xuất hiện nhiều doanh nghiệp hiện nay. Tinh thần khởi nghiệp sáng tạo xanh sẽ truyền cảm hứng và lôi cuốn mọi người đi theo khát vọng cống hiến đó, sẽ thúc đẩy nhanh chóng sự ra đời của các doanh nghiệp xanh, từ đó góp phần gia tăng số lượng doanh nghiệp xanh, sạch ở Việt Nam. Bên cạnh đó, hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo ở Việt Nam đang được hoàn thiện dần, các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo đang được Đảng và Nhà nước ta ưu tiên phát triển nên những doanh nghiệp này sẽ được hỗ trợ rất lớn, sự đầu tư từ các quỹ, doanh nghiệp trên khắp thế giới.

Ba là, tạo ra sự năng động cho nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, gia tăng nhiều lợi ích kinh tế xanh góp phần phát triển bền vững của xã hội và môi trường. Tính linh hoạt của các doanh

ngành khởi nghiệp sáng tạo đã tạo ra tính năng động của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam. Bởi sự ra đời của các doanh nghiệp này đã làm gia tăng tính cạnh tranh với các doanh nghiệp cũ, làm giảm sự độc quyền nên buộc các doanh nghiệp cũ phải liên tục đổi mới công nghệ, thân thiện với môi trường để chiếm được tình cảm của người tiêu dùng. Ngược lại, do áp lực của cạnh tranh nên các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo xanh cũng luôn phải nghiên cứu cải tiến công nghệ và đưa ra công nghệ mới với sự khác biệt để có thể cạnh tranh thành công. Điều này đã làm thay đổi về công nghệ tạo ra nhiều đổi mới trong nền kinh tế xanh, tăng cường đổi mới sáng tạo nhiều lĩnh vực ngành nghề thân thiện với môi trường, giảm thiểu tác động ô nhiễm môi trường, sử dụng tài nguyên tái chế và phát triển công nghệ xanh. Bởi mục tiêu và chiến lược phát triển bền vững không chỉ giúp xây dựng doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo xanh mà còn giúp tăng khả năng thành công và phát triển lâu dài của doanh nghiệp. Nền kinh tế xanh, tuần hoàn không chỉ phụ thuộc vào khả năng tư duy, sự sáng tạo trên nhiều lĩnh vực khác nhau mà còn phụ thuộc vào các hoạt động phát triển bền vững, thân thiện với môi trường. Bởi thực tế đã chứng minh, những doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo xanh luôn tiết kiệm được chi phí sửa chữa, bảo hành máy móc, thiết bị và đặc biệt mang lại danh tiếng, niềm tin, sự chú ý của khách hàng. Chính vì vậy, gia tăng nhiều lợi ích kinh tế xanh góp phần phát triển bền vững của xã hội và môi trường.

Bốn là, tạo ra việc làm mới và cung cấp cơ hội cho những người muốn đóng góp vào việc bảo vệ môi trường. Vấn đề việc làm luôn là vấn đề nổi cộm trong quá trình phát triển kinh tế đồng thời cân bằng, bình đẳng xã hội. Tuy các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo xanh thường sử dụng ít lao động bởi họ luôn tận dụng khoa học công nghệ nhưng với số lượng doanh nghiệp mới được thành lập thì họ sẽ tự giải quyết vấn đề việc làm cho bản thân đồng thời giải quyết được số lượng lớn lao động đặc biệt là nguồn lao động trẻ có trình độ cao bằng cách tạo ra cơ hội việc làm, nơi thực tập, học nghề. Nói chung, các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo xanh thường tập trung vào các lĩnh vực như năng lượng tái tạo, quản lý chất thải,

nông nghiệp bền vững và xử lý nước nên đã tạo ra việc làm trong những ngành này không chỉ giúp giảm tỷ lệ thất nghiệp mà còn tăng cường thu nhập và đảm bảo sự phát triển kinh tế ở Việt Nam.

3. Giải pháp thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo xanh để phát triển bền vững ở Việt Nam thời gian tới

Thời gian qua, mặc dù khởi nghiệp sáng tạo xanh đã có những chuyển biến tích cực, đóng góp thiết thực vào xây dựng nền kinh tế xanh, phát triển bền vững ở Việt Nam. Song, khởi nghiệp sáng tạo xanh chưa trở thành một cuộc cách mạng rộng lớn, thu hút được sự quan tâm và tham gia của đông đảo cộng đồng. Một trong những nguyên nhân chủ yếu là nhận thức về vấn đề này còn hạn chế, công tác thông tin tuyên truyền chưa thật sự đúng và trúng. Do đó, để đẩy mạnh khởi nghiệp sáng tạo xanh ở Việt Nam thời gian tới, các cơ quan, đơn vị cần đẩy mạnh thực hiện một số biện pháp sau:

Một là, nâng cao nhận thức, trách nhiệm, chất lượng, năng lực lãnh đạo, chỉ đạo và quản lý của cấp ủy, ban tuyên giáo và dân vận và các đơn vị có liên quan về tuyên truyền khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần phát triển bền vững

Đảng, Nhà nước cần sớm đưa ra chủ trương, chính sách mạnh mẽ, mang tính chiến lược và cách mạng để thể chế trở thành lợi thế và cạnh tranh nhằm tạo hành lang pháp lý, nguồn lực tài chính hỗ trợ cho khởi nghiệp sáng tạo xanh. Các cấp ủy, hệ thống ban tuyên giáo - dân vận các cấp cần nâng cao nhận thức, trách nhiệm để tham mưu cho các cấp ủy lãnh đạo ban hành các chủ trương, xây dựng cơ chế chính sách phù hợp, hiệu quả. Đồng thời, để triển khai đánh giá đúng, đầy đủ, sâu sắc về thời cơ, thách thức đối với nước ta về biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường và yêu cầu chuyển đổi mô hình kinh tế nhằm phát triển bền vững; nhận thức vai trò của khởi nghiệp sáng tạo xanh sẽ góp phần phát triển bền vững ở Việt Nam; nhận thức về tầm quan trọng của tuyên truyền khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần phát triển bền vững ở Việt Nam. Và cần thường xuyên nắm bắt về tình hình khởi nghiệp sáng tạo xanh để tham mưu và có sự định hướng tuyên truyền phù hợp với các đối tượng.

Bên cạnh đó, cần có sự phối hợp chặt chẽ, thường

xuyên với các đơn vị có liên quan như Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Nông nghiệp và Môi trường và các sở, các đơn vị chuyên môn, các doanh nghiệp, nhà đầu tư, tổ chức tài chính trong và ngoài nước trong việc cung cấp, chia sẻ thông tin, hợp tác, đầu tư nguồn vốn giúp các ý tưởng được hiện thực hoá. Ngoài ra, cần liên tục tập huấn nâng cao trình độ cho các nhân sự trực tiếp làm công tác tuyên truyền để luôn theo kịp với công nghệ hiện đại nhằm sử dụng đa dạng các phương pháp, hình thức, phương tiện tuyên truyền mới.

Hai là, xác định đúng đối tượng để đẩy mạnh tuyên truyền về khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần phát triển bền vững

Để thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần phát triển bền vững ở Việt Nam thì cần phải xác định rõ đối tượng tuyên truyền bởi việc xác định là yếu tố then chốt để hoạt động tuyên truyền đạt hiệu quả. Bên cạnh đó việc xác định đối tượng để từ đó xác định nội dung, phương thức tuyên truyền phù hợp nhằm đạt mục đích tuyên truyền đặt ra. Do đó, có bốn nhóm đối tượng cần chú trọng tuyên truyền gồm:

Thứ nhất, thanh niên, sinh viên bởi họ là lực lượng sáng tạo, dễ tiếp thu cái mới, có nhiều tiềm năng nên cần lồng ghép vào chương trình đào tạo ở các trường đại học, cao đẳng, tổ chức các cuộc thi để tìm kiếm nhằm thúc đẩy, khích lệ. *Thứ hai*, doanh nhân và những người đã khởi nghiệp sáng tạo để họ nhanh chóng chuyển đổi hướng kinh doanh từ truyền thống phát triển sang xanh, tuân hoàn bằng việc cung cấp tài liệu chuẩn ESG (môi trường - xã hội - quản trị) và tổ chức các hội thảo để trao đổi, chia sẻ các hướng tái chế, giảm rác thải. *Thứ ba*, cộng đồng tại địa phương và nông dân bởi họ là những người chịu ảnh hưởng từ biến đổi khí hậu nên cần hướng dẫn, đào tạo, tham quan trực tiếp các mô hình sinh thái để họ chuyển đổi mô hình nhanh chóng ứng dụng công nghệ xanh vào sản xuất nông nghiệp. *Thứ tư*, phụ nữ và nhóm yếu thế để thúc đẩy bình đẳng giới và tạo cơ hội cho nhóm dễ bị tổn thương tham gia vào kinh tế xanh bằng cách tổ chức các hoạt động và hỗ trợ các dự án do nữ làm lãnh đạo.

Ba là, đổi mới nội dung tuyên truyền về khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần phát triển bền vững

Trước hết, cần nâng cao tính khoa học, đầy đủ và kịp thời của nội dung tuyên truyền về khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần phát triển kinh tế xanh. Thông tin tuyên truyền phải có sự chọn lọc, mang tính thiết thực, rõ ràng. Các nội dung tuyên truyền cần khẳng định: khởi nghiệp sáng tạo xanh là sự phù hợp với chủ trương, đường lối chính sách của Đảng, Nhà nước với cơ hội cam kết quốc tế (hướng tới Net Zero 2050) về phát triển bền vững của Việt Nam; tác động của khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần thúc đẩy tăng trưởng GDP, tạo việc làm chất lượng cao đối với nền kinh tế; khởi nghiệp sáng tạo xanh là giải pháp cho thách thức môi trường hiện nay nhằm giảm phát thải carbon, bảo tồn tài nguyên thiên nhiên; tính sáng tạo và đổi mới áp dụng khoa học công nghệ trong quá trình khởi nghiệp là yếu tố cần thiết và quyết định. Ngoài ra, nội dung thông tin tuyên truyền cần đa dạng và luôn được cập nhật để đáp ứng theo xu hướng phù hợp với các phương thức, phương tiện tuyên truyền; nội dung cần ngắn gọn súc tích cụ thể vào các con số tránh lan man; nội dung tuyên truyền cần sát, gắn kết, liên hệ với thực tiễn tại các địa phương và tăng cường kể các câu chuyện thành công về khởi nghiệp sáng tạo xanh từ nông thôn, phụ nữ, thanh niên hay các sản phẩm xanh được làm từ quá trình xử lý rác thải, các sản phẩm phân hủy sinh học. Nội dung luôn phải đảm bảo kịp thời đúng thời điểm và phù hợp với đối tượng, đặc biệt nội dung tuyên truyền phải đi trước đón đầu, chủ động nắm bắt diễn biến xu hướng để kịp thời định hướng, lan toả phong trào để thay đổi nhận thức, lối sống bền vững của xã hội.

Bốn là, đa dạng phương thức tuyên truyền về khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần phát triển bền vững

Các phương pháp và hình thức tuyên truyền rất quan trọng trong quá trình tuyên truyền bởi muốn thu hút, hấp dẫn được các đối tượng tiếp nhận thì cần phải đa dạng các phương pháp, hình thức. Căn cứ vào đặc điểm của đông đảo mọi người hiện nay là thích ngắn, thích hình ảnh, video nên cần sử dụng các phương thức tuyên truyền đảm bảo ngắn gọn, dễ nhớ, dễ vận dụng, phù hợp với từng đối tượng, từng vùng miền trong cả nước. Đối với mỗi vấn đề nội dung tuyên truyền, cần có lộ trình, quy trình, mục đích, bước đi cụ thể, dưới các phương pháp, hình thức khác nhau

để việc tuyên truyền được thực hiện một cách tự nhiên, không hình thức, không gượng ép, chú ý yếu tố nghệ thuật, hiện đại. Cụ thể cần tăng cường các phương pháp tuyên truyền trực quan nhằm thu hút sự chú ý; phương pháp có tính tương tác cao như thử thách trực tuyến, workshop thực hành nhằm khuyến khích sự tham gia trực tiếp của cộng đồng vào các hoạt động; đồng thời lồng ghép vào các chương trình học ở đại học, cao đẳng để nâng cao nhận thức từ gốc rễ. Phải tăng cường sử dụng các hình thức đại chúng như xây dựng các phóng sự chiếu trên tivi, phát thanh, đăng tải trên báo chí; gia tăng tạo các video dài ngắn khác nhau đăng tải trên các nền tảng mạng xã hội; tổ chức các sự kiện cộng đồng như hội chợ, ngày hội, triển lãm tại các công viên, phố đi bộ đồng thời kết hợp với nghệ thuật đường phố, âm nhạc, ẩm thực để các sự kiện tổ chức thu hút được đông đảo đặc biệt là giới trẻ; tổ chức các cuộc thi khởi nghiệp sáng tạo xanh với quy mô lớn, nhỏ khác nhau để phù thuộc với các đối tượng, nội dung khác nhau; tăng cường hợp tác với các đối tác quốc tế, doanh nghiệp chiến lược như UNDP, WWF, Google, Vingroup, Unilever để tổ chức các sự kiện.

Trong quá trình đó cần kết hợp đa dạng nhiều phương pháp, nhiều hình thức, nhiều kỹ năng và áp dụng các tiến bộ khoa học công nghệ hiện đại để nâng cao hiệu quả tuyên truyền về khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần phát triển bền vững ở Việt Nam. Tích cực sử dụng các phương pháp hiện đại và các hình thức trực quan bằng hình ảnh 3D, infographic, video, storytelling, podcast. Khuyến khích các những tấm gương tiêu biểu; tận dụng những người có ảnh hưởng trên các phương tiện truyền thông xã hội KOL xây dựng những nội dung tuyên truyền của họ để thu hút sự chú ý của mọi người đặc biệt là giới trẻ. Trong quá trình triển khai cần chú ý các nguyên tắc như tính địa phương để thiết kế nội dung phù hợp từng vùng miền đang có những ảnh hưởng đến môi trường sinh thái; tính thực tiễn để đưa ra giải pháp cụ thể, dễ áp dụng; tính cảm xúc khi xây dựng các video, storytelling nhằm khơi gợi lòng tự hào dân tộc, bảo vệ môi trường sinh thái của đất nước; tính đa dạng đối tượng để sử dụng những phương thức, thiết kế thông điệp phù hợp cho từng nhóm đối tượng.

Năm là, sử dụng linh hoạt các phương tiện hiện đại và đảm bảo cơ sở vật chất cho tuyên truyền về khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần phát triển bền vững

Phương tiện tuyên truyền là yếu tố rất quan trọng trong công tác tuyên truyền vai trò của khởi nghiệp sáng tạo xanh góp phần phát triển kinh tế xanh ở Việt Nam. Do đó, cần tận dụng các phương tiện hiện đại hiện nay để đa dạng, linh hoạt trong quá trình sử dụng như: mạng xã hội, website, truyền hình, báo chí bao gồm cả báo in và báo điện tử, email, □ Mỗi phương tiện sẽ có ưu nhược điểm khác nhau nên cần chú ý kết hợp các phương tiện khác nhau, phù hợp cho các nhóm đối tượng, các nội dung tuyên truyền khác nhau. Chú ý kết hợp cả truyền thống và hiện đại số để độ phủ sóng rộng, ưu tiên sử dụng phương tiện ở địa phương khi triển khai ở các vùng nông thôn, vùng sâu vùng xa.

Ngoài ra, đẩy mạnh đầu tư kinh phí, xây dựng cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật hiện đại và các điều kiện đảm bảo cho quá trình tuyên truyền diễn ra một cách quy mô và đồng bộ, bởi khi thực hiện bất kỳ hoạt động nào cũng cần có kinh phí và cơ sở vật chất đủ để đảm bảo cho hoạt động đó được diễn ra thuận lợi. Tính đồng bộ, hiện đại của phương tiện, cơ sở vật chất sẽ góp phần hỗ trợ, phát huy trong quá trình tuyên truyền để tăng tính hấp dẫn đạt được mục đích tuyên truyền đặt ra và giảm được sức lao động của chủ thể tuyên truyền. Chính vì vậy, cần có lộ trình đầu tư cơ sở vật chất và kinh phí hỗ trợ để đảm bảo nguồn kinh phí được thường xuyên không gián đoạn và tận dụng công nghệ thông tin để sử dụng các phương thức bằng phương tiện hiện đại sẽ truyền tải được nội dung tuyên truyền đến đông đảo mọi người nhằm thu hút, lôi cuốn được họ tham gia./

(1) Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (2021), Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, T.1, tr.120.

(2) Tổng cục Thống kê (2022), Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội quý VI và năm 2022.

(3) Tổng cục Thống kê (2024), Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội quý VI và năm 2024.

(4) UNEP (2011). *Toward a Green Economy: Path to Sustainable Development and Poverty Eradication* United Nations Environment Programme.